

Niečo veľké a nech je to láska (III): Naše pravé meno

Sme, akí sme. Nič viac, nič menej. Ale to, akí sme, nám umožňuje nasledovať a slúžiť cirkvi. Nasledujúci text sa podrobnejšie zaoberá otázkou Božieho volania ku každému z nás.

27.03.2019

Prvá kniha Biblie predstavuje na začiatku Boha Stvoriteľa, ktorý svojim slovom dáva vzniknúť veciam

z ničoho: „Bud' svetlo (...). Bud' obloha (...). Zem, vyžeň trávu, rastliny s plodom semena a ovocné stromy (...). Zem, vydaj živé bytosti podľa svojho druhu: dobytok, plazy a divú zver podľa svojho druhu! (...)“ (Gn 1, 1-25). V okamihu, kedy má byť povolaný k životu človek, sa však stane niečo iné. Boh netvorí človeka "podľa svojho druhu" alebo v súlade s tým, čím je, ale dáva mu meno: volá ho osobne k životu. Zaobchádza s ním ako so seberovným.

Keď sa presne od tohto momentu rozprávania o stvorení prenesieme k poslednej knihe Biblie, zistíme čosi prekvapivého: meno, ktoré nám Boh dáva pri stvorení, máme znovu dostať na konci života. „Kto zvíťazí,“ sľubuje Pán v knihe Zjavenia, „tomu dám zo skrytej manny; a dám mu tiež biely kamienok, na tom kamienku bude vyryté nové meno, ktoré nepozná nikto iný ako ten, kto ho dostane“ (Zjv 2,17). Pri narodení teda

dostaneme meno, ktoré nám na konci života dajú znova. Ako tomu máme rozumieť? Ocitáme sa pred tajomstvom povolania. Pred osobným tajomstvom, ktoré sa nám bude objasňovať v tej miere, v akej postúpime na našej ceste za pravým životom.

Bytosti slobodné a nedokončené

Ruža, dub alebo kôň nemusia robiť žiadne rozhodnutia, aby boli tým, čím sú: jednoducho sú. Rastú, vyvíjajú sa a nakoniec zomrú. Ale u človeka to tak nie je.

Počas toho ako rastieme, a najmä v období dospievania, prichádzame na to, že nemôžeme byť len „jedným z mnohých“. Z nejakého dôvodu nám pripadá, že by sme mali byť niekým jedinečným s menom a priezviskom, niekým odlišným a neopakovateľným. Uvedomujeme si, že sme na svete z nejakého dôvodu a že môžeme urobiť zo sveta lepšie

miesto pre život. Nestačí nám vedieť, čo sme alebo aké sú veci, niečo nás núti, aby sme snívali o tom, kým chceme byť a o tom, aký má byť svet, v ktorom žijeme.

Niektó v tom vidí naivnosť a nedostatok realizmu, ktorý je skôr či neskôr potrebné prekonať. Tento sklon k snívaniu však patrí medzi to najdrahocenejšie, čo máme. Túžba byť niekým s menom a priezviskom, je pre kresťana prejavom spôsobu, akým nás Boh chcel stvoriť, t. j. ako neopakovateľnú bytosť. Naša schopnosť snívať sa týka práve tohto láskyplného (Božieho) plánu. Boh urobil svet a nechal ho v rukách človeka, „aby ho obrábal a strážil“ (Gn 2,15). Chcel, aby sme sa svojou prácou zapojili do starostlivosti o svet, aby sa rozžiaril v celej svojej kráse a my ho „vášnivo“ milovali, ako hovorieval svätý Josemaría. [1]

Rovnako Boh konal, keď nám vdýchol život: ponecháva našu osobnosť v našich rukách a pozýva nás, aby sme ju sami rozvíjali. Očakáva, že sa pritom nebudeme báť nasadiť svoju slobodu, že sa chopíme iniciatívy a zapojíme všetky svoje schopnosti. „Boh od teba niečo očakáva, Boh od teba niečo chce,“ hovorí pápež František nielen mladým ľuďom. „Pozýva ťa, aby si sníval, chce ti ukázať, že s tebou môže byť svet iný. Tak je to: ak zo seba nedáš to najlepšie, svet nebude iný. To je výzva.“ [2]

Volá ťa tvojím menom

Šimon si išiel spolu s bratom Ondrejom vypočuť Jána Krstiteľa. Z Galiley do Judska museli prejsť dlhú cestu, ale taká príležitosť si to zaslúžila. Najskôr sa schyľovalo k niečomu veľkému, pretože Boh poslal svojmu ľudu proroka naposledy pred niekoľkými storočiami... a vyzeralo

to, že Ján je skutočne prorok. V čase, keď boli na brehoch Jordánu, sa Ondrej stretne s Ježišom a strávi v rozhovore s ním celé popoludnie. Akonáhle sa vráti k svojmu bratovi Šimonovi, povie mu: „Našli sme Mesiáša!“ Potom ho „priviedol k Ježišovi“ (Jn 1,41-42). Kto vie, na čo asi Šimon cestou myslel. Že by Mesiáš, poslaný od Boha, už prišiel? Že by sa svet, v ktorom žili, mal zmeniť ako zvestovalo Písmo? Keď prišiel k Majstrovi, „Ježiš naňho pozrel a povedal: Ty si Šimon, syn Jánov. Budeš sa volať Kéfas, to je v preklade Peter (Skala).“ (Jn 1,42). Ale ešte predtým, ako mal Šimon zmeniť svet, musel sa zmeniť jeho život.

Život Šimona Petra bol podľa evanjelií neustálym odhaľovaním pravej Ježišovej identity a poslania, ktorým ho Ježiš poveril. Krátko po návrate z Galiley, kde Peter strávil niekoľko dní s Jánom Krstiteľom, sa Ježiš objavuje pri jeho lodke a žiada

ho, aby s ňou odrazil od brehu, aby z nej mohol kázať. Peter pravdepodobne poslúchol trochu zdráhavo, veď sa celú noc ťažko namáhal a nič nechytil. Keď Ježiš dohovoril k ľudu, obrátil sa na Petra s ďalšou prosbou: „Zatiahni na hĺbinu a spustite siete na lov“ (Lk 5,4). Niečo také sa zdalo byť šialenstvom. Celé hodiny sa snažili niečo uloviť, ale bez úspechu ... a všetci predsa vedia, že za bieleho dňa sa ryby sieťam vyhnú ... Peter však napriek tomu poslúchne a náhle vidí ako sa jeho siete plnia rybami! Kto je ten človek, ktorý k nemu vstúpil na loď?! „Keď to Šimon Peter videl, padol Ježišovi k nohám a povedal: Pane, odíď od mňa: som človek hriešny!“ (Lk 5,8) Majster mu však odpovedal: „Neboj sa, odteraz budeš loviť ľudí.“ (Lk 5,10)

Kto je Šimon? Bezvýznamný rybár z Galiley? Všetci jeho predkovia boli rybári. Svojmu remeslu sa venoval už dlhé roky a myslel si, že práve to

je: rybár, ktorý sa vo svojej práci dokonale vyzná. A tu sa objaví Ježiš a vnesie do jeho života nečakané poznanie. Spriaznenosť s Pánom spôsobí, že si uvedomí, kým v skutočnosti je: hriešnikom. Ale hriešnikom, na ktorého Boh pozrel a má s ním plán. Keď Peter a jeho brat Ondrej počuli Božie volanie, „keď pritiahli lode k brehu, opustili všetko a išli za ním“ (Lk 5,11). Benedikt XVI. vo svojich úvahách napísal, že „Peter si vtedy nedokázal vôbec predstaviť, že jedného dňa príde do Ríma a bude tam Pánovým „rybárom ľudí“. Prijíma prekvapivú výzvu nechať sa zaplietť do tohto veľkého dobrodružstva. Je veľkorysý. Vie, že je obmedzený, ale verí v toho, ktorý ho volá a ide za túžbou svojho srdca. Hovorí áno, áno statočné a veľkorysé a stáva sa Ježišovým učeníkom.“ [3]

Neskôr Pán ešte trochu viac upresní povahu poslania, ktoré bude utvárať Petrov život: „Ty si Peter, Skala a na

tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu.“ (Mt 16,18) Plán, ktorý Boh má s nami, jeho volanie, aby sme zdieľali svoj život s ním, má silu stvoriteľského aktu. Ak bol človek stvorený tak, že bol osobne povolaný, potom aj každé osobné volanie od Boha má svojim spôsobom stvoriteľskú moc pretvárajúcu skutočnosť. Je to veľmi radikálna vec, ktorá pre nás znamená dostať nové meno, nový život. Kto si dnes ešte spomenie na rybára, ktorý žil pred dvetisíc rokmi na Blízkom východe na brehu jazera? Ako si však vážime Petra, apoštola a „viditeľný základ Pánovej cirkvi!“ [4]

Skrytý poklad

Poslanie, ktoré nám Ježiš predkladá, môže zmeniť náš život a naplniť ho svetlom. Predstava, že ma Boh možno volá, je preto veľmi lákavá. Zároveň nás však pritom hlboko

znepokojuje jedna vec: či nás Boh naozaj volá a má s nami nejaký plán a či nestratíme svoju slobodu a možnosť zvoliť inú cestu? Veď potom už bude možná len jediná cesta: tá, ktorú určí on!

Pomôže nám, ak sa zamyslíme nad životnou cestou svätého Petra. Stratil slobodu, keď sa rozhodol nechať všetkého a ísť za Ježišom? Alebo naopak urobil to najslobodnejšie a najviac oslobodzujúce rozhodnutie svojho života? Niekedy nám pripadá, že sloboda znamená predovšetkým možnosť voľby bez donucovania. Takto zredukovaná sloboda sa však vzťahuje len na voľbu v konkrétnom okamihu - na voľbu medzi tým, či chcem hamburger alebo kurča, či chcem hrať futbal alebo basketbal, či chcem počúvať tú či onú pesničkou - a poskytne nám svetlo len na malú chvíľu.

Existuje však ešte iný typ voľby, ktorá môže vnieť úplne nové svetlo do nášho života a urobiť ho radostnejším a slobodnejším. Sú to chvíle, kedy dávame do stávky celý život, kedy sa rozhodujeme, kým chceme byť. Vtedy sa sloboda prejavuje v celom rozsahu, vo svojej schopnosti oslobodzovať. Nestojíme už pred rozhodnutiami týkajúcimi sa konkrétneho okamihu, ale pred rozhodnutiami existenciálnej povahy, napr. keď sa niekto rozhoduje pre sobáš s človekom, ktorého považuje za najväčší poklad svojho života, alebo keď sa mladý človek rozhodne stať lekárom, pričom vie, že ho to bude stáť veľa úsilia a nemálo obetí. Či už sa človek odovzdáva druhému alebo zasväcuje život nejakému poslaniu, zrieka sa pritom všetkého ostatného, čo iste ovplyvní všetky jeho budúce rozhodnutia. Svoj krok však nepovažuje za zrieknutie sa, ale za stávku na lásku a na poslanie, ktoré

mu prinesie životné naplnenie. Postupom času potom už nenesie len meno, ktoré dostal pri krste, je tiež „manželom, manželkou“ alebo „doktorom“. Jeho meno a identita dostáva konkrétnu podobu, jeho život má zmysel a smer.

Ježiš nás stavia práve pred tento druh voľby. Stvoril nás s určitými darmi a vlastnosťami, ktoré nás robia takými, akí sme. V priebehu nášho života nám potom odhaľuje poklad, poslanie, ktoré je v nás akoby ukryté. „Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a s radosťou nad ním ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi“ (Mt 13,44). Tým pokladom je v skutočnosti on sám - jeho bezpodmienečná láska. Dostávame to isté poslanie, aké on dostal od svojho Otca. Ak som ho našiel, už nemusím hľadať ďalej. Môžem mu odovzdať celý svoj život a dovoliť, aby ho utváral - ako život apoštola

Petra, ktorý sa stal skalou, na ktorej je založená cirkev, ako život svätého Pavla, apoštola pohanov, ako život Márie, služobnice Pána, Matky Spasiteľa.

Ak sa pustíme do tejto úlohy, to je objasniť Ježiša a nasledovať ho, nevyhnutne pocítíme potrebu zanechať všetko ostatné stranou. Nič nás totiž tak neoslobodí, ako pravda o nás samých: *veritas liberabit vos* (Jn 8,32). Môžeme tak spolu so svätým Pavlom povedať: „Ale čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista“ (Flp 3,7-9).

Zistenie, že Ježiš je nám tak blízko a že s nami počíta, nás môže možno trochu prekvapiť. Keď sa však zamyslíme pozornejšie, zistíme, že to, o čo nás prosí, sa dokonale zhoduje s

tým, akí sme, s našimi vlastnosťami a všetkým, čo sme prežili ... ako by sme sa narodili len pre to. Nový človek sa náhle objavuje ako niekto, kto v nás dávno bol už od stvorenia sveta ... boli sme pre to Bohom stvorení. A predsa nám to môže pripadať príliš: „Tento poklad, toto poslanie ... pre mňa? Naozaj si Boh vybral mňa?“.

Dať do stávky všetky svoje schopnosti a dobré vlastnosti

Boh nás nevolá len v jednom určitom okamihu života. Volá nás bez prestania, a aj naša odpoveď má trvať celý život, v rytme jeho volania milovať každý deň novým spôsobom. „Od tej doby, čo si mu povedal áno, sa s postupujúcim časom mení aj farba horizontu, ktorý sa každým dňom stáva krajším a žiari stále rozľahlejšie a presvetlenejšie. Ale musíš aj naďalej hovoriť áno.“ [5]

Svätý Peter povedal Pánovi áno mnohokrát. Napríklad vtedy, keď

ostatní Pána pohoršene opustili po tom, čo ho počuli hovoriť o chlebe života (porov. Jn 6,60-71), alebo keď Ježiš trval na tom, že mu umyje nohy, aj keď to Petrovi pripadalo absurdné (porov. Jn 13,6-10). Peter zostal s Ježišom a znova vyznal svoju vieru. Nepochopil však úplne Pánovu logiku. Stále sníval o tom, že Pán verejne prejaví svoju slávu a že sa vďaka tomu stane mocným a celosvetovo známym triumfátorom. Trvalo mu niekoľko rokov, než pochopil, že takto Boh nekoná. Zakúsil smútok nad tým, že Ježiša trikrát zaprel, a tým ho zradil. Musel natvrdo spoznať vlastnú slabosť. Nakoniec však pochopil, pretože mal svoj zrak vždy upretý na Ježiša. „Pán obrátil Petra - ktorý ho trikrát zaprel - bez jedinej výčitky: pohľadom plným lásky.“ [6] A v tom koniec koncov spočíva povolanie: vo výzve hľadiť na Ježiša a nechať na sebe spočívať jeho pohľad, zdieľať s ním svoj život, snažiť sa ho napodobňovať

a nakoniec mu s láskou odovzdať celý život.

Petrovo povolanie dostalo svoju konečnú podobu onoho dňa na brehu Galilejského jazera, keď sa o samote stretol so vzkrieseným Ježišom. Vtedy ho poprosil o odpustenie, pretože si uvedomil, ako veľmi ho aj cez svoje chabé sily miluje a znovu vyznal svoju lásku. Majster mu odpovedal: „Pas moje ovce“ (Jn 21,17). Potom dodal: „Nasleduj ma!“ (Jn 21,19). Tým bolo povedané všetko, pretože Peter už vedel, že nasledovať Pána znamená milovať do krajnosti, kráčať podivuhodnou cestou odovzdanosti a služby. Cestou, ktorá je prostriedkom, nie cieľom. Rovnakou cestou máme každý deň kráčať s Ježišom i my.

Naplnený život

Peter zomrel v Ríme ako mučeník. Podľa tradície bol ukrižovaný na vatikánskom pahorku. Keď sa

dozvedel o rozsudku, pravdepodobne prešiel v duchu celý svoj život. Videl svoju mladosť, svoju prudkú a energickú povahu, svoju prácu rybára na Galilejskom jazere. Spomínal na stretnutie s Ježišom a na mnohé ďalšie krásne veci. Vybavili sa mu všetky prežité radosti i strasti. Tolko ľudí prešlo jeho životom, tolko lásky! Jeho život sa skutočne veľmi zmenil. A stálo to za to!

Keď sa Pán zoznámil so Šimonom na brehu Jordánu, nevidel pred sebou len dospelého muža s nejakými vlastnosťami. Videl v ňom Petra: skalu, na ktorej chcel postaviť svoju cirkev. Keď sa pozerá na nás, vidí všetko to dobro, ktoré v živote vykonáme. Vidí naše talenty, náš svet, náš osobný príbeh a chce, aby sme mu aj napriek svojej úbohosti pomáhali. Nechce, aby sme robili nemožné, chce len, aby sme ho nasledovali.

Sme, akí sme. Nič viac, nič menej. Ale to, akí sme, nám umožňuje nasledovať Pána a slúžiť cirkvi. Sme povolání, aby sme spolu s ním objavili, ako to robiť lepšie - každý tým spôsobom, ktorý pre neho Boh pripravil. „Máme rozmanité duchovné dary podľa milosti, ktorá nám bola daná. Kto má dar hovoriť z vnuknutia, nech ho užíva úmerne k vlastnej viere. Kto má dar služby, nech ho uplatňuje v službe. Kto má dar vyučovať, nech sa venuje vyučovaniu, kto dar povzbudzovať, nech povzbudzuje. Kto rozdáva, nech to robí veľkodušne. Kto stojí na čele, nech je horlivý. Kto preukazuje milosrdenstvo, nech to robí s radosťou“ (Rim 12,6-8).

Peter sa vzdal profesie sebaistého rybára z Betsaidy a Boh z neho vďaka tomu mohol urobiť Kristovho spoluprostredníka medzi nebom a zemou. Jeho príbeh sa v histórii ešte mnohokrát zopakoval a opakuje sa aj

dnes. Prví mladí ľudia z Opus Dei vložili svoje vlohy do Božích rúk a vydali plody, o ktorých sa im predtým ani nesnívalo. Presne tak, ako ich uistoval svätý Josemaría: „Snívajte a nebudete sa stačiť diviť!“ Tiež pápež František povedal mladým ľuďom na konci modlitebnej vigílie v Krakove: „Pán žehnaj vašim snom.“ [7]

Ježišovo volanie v nás prebúdzá to najlepšie, čo v nás je, aby sme to vložili do služby druhým a naplno rozvinuli, ako vidíme u Petra. Aj my sme objavili, že nás Pán nesmierne miluje a počíta s nami a chceme preto pozorne načúvať jeho hlasu - dnes i po všetky dni svojho života. Až sa s ním raz stretneme, dá nám „biely kamienok a na tom kamienku bude vyryté nové meno, ktoré nepozná nikto iný ako ten, kto ho dostane“ (Zjv 2,17). Vtedy spoznáme svoje pravé meno.

Lucas Buch

[1] Porov. Brázda, č. 290; Boží priatelia, č. 206; Milovať vášnivo svet. In: Rozhovory, č. 113 a nasl.

[2] Príhovor pápeža Františka na modlitbovej vigílii SDM v Krakove, 30. 7. 2016.

[3] Benedikt XVI., Generálna audiencia, 17. 5. 2006.

[4] Katechizmus Katolíckej cirkvi, č. 936.

[5] Svätý Josemaría, Brázda, č. 32.

[6] Svätý Josemaría, Vyhňa, č. 964.

[7] František, Modlitebná vigília SDM v Krakove, 30-VII-2016.

.....

sk-sk/article/nieco-velke-a-nech-je-to-laska-iii-nase-prave-meno/ (06.04.2026)